

Rob Olthof's column: VERGANKELIJKHEID (2)

Er zijn op mijn column wat reacties gekomen, ook telefonische.

Iemand schreef het volgende: 'Dit is volgens mij een te somber verhaal.

Verzamelen gebeurt nog steeds en zal blijven gebeuren. Maar waar ik vroeger (en nu!) singles en LP's verzamel (de), vraagt mijn zoon van 11 of ik zijn usb even wil voorzien met de nieuwe plaat van Coldplay. Tegelijkertijd vinden hij en zijn broer en zus het heel leuk dat hier in huis ook een jukebox (huwelijkscadeau) staat vol oude singles, die ze graag zelf bedienen. Grote kans dat die (met inhoud en duizenden singles extra in de kast) een 'familiestuk' wordt.

Het uitwisselen van mp3's met oude radioprogramma's zoals in bepaalde nieuwsgroepen, zorgt ervoor dat steeds meer oud materiaal daadwerkelijk blijft bestaan. Op het moment dat iemand hier iets ter download aanbiedt, maakt het niet meer uit wat er met zijn 'origineel' gebeurt, zelfs al komt de aanbieder dezelfde dag onder de tram, want het is meteen in enkele tienvouden gekopieerd. Wie in de toekomst - en dat kan over twintig jaar zijn - een opname van de Lexjo zoekt, kan er van verzekerd zijn dat daar ondertussen zoveel exemplaren rouleren dat er altijd wel iets boven water zal komen. In elk geval is de kans groter dan in de tijd dat alles in een oplage van 1 werd bewaard door mensen die er met hun hele lijf bovenop bleven zitten.

En over die platenzaak van Max van Praag? Die is er misschien niet meer, maar het aantal vinylplatenzaken groeit de laatste jaren weer. Komende zaterdag is het op de hele wereld weer 'Record Store Day', waarbij overal en nergens bandjes optreden in of bij platenzaken. Speciaal voor die dag verschijnen er bijzondere vinylsingles van oude en nieuwe artiesten. Natuurlijk zijn die platen ook via internet te bestellen, maar dan mis je de sociale component van het samen naar een bandje kijken. Want dat zou weleens de nieuwe rol van een platenzaak kunnen zijn: een ontmoetingsplaats van muzikliefhebbers waar toevallig ook nog platen worden verkocht. Kijk naar Rotown in Rotterdam, het poppodium dat juist een paar maanden geleden besloot om ook platen te gaan verkopen. In de eerste plaats van de bands die er optreden of hebben opgetreden, maar daarnaast een collectie heruitgebrachte 'classics' en goeie nieuwe uitgaven. Ik weet dat er binnen een vierkante

kilometer van Rotown nog drie platenzaken zitten.'

Laat ik eerst even reageren op het bovenstaande. De schrijver van het weet drommels goed dat vinylplaten omzet inderdaad groeit, maar dat het een niche markt is. Dat zijn zoon dol op Coldplay is en tegelijk de muziek van de jaren 50 en 60 weet te waarderen is een compliment waard. Ik hoorde op Magic FM uit Londen dat ook Record Store Day in Engeland werd gevierd met optredens van artiesten. Een geweldig initiatief. Of het allemaal voldoende is om deze industrie in leven te houden zal de toekomst moeten uitwijzen. Waar ik het niet mee eens ben is zijn zienswijze over de opnames van de zeezenders. Heeft zijn zoon 'iets' met Lex Harding, Johnny Walker, Keith Skues? Met andere woorden: speelt hij weleens voor zijn zoon een radioshow af? En hoe reageert dan zijn zoon? Hoeveel mensen hebben thuis de hoorspelen van Paul Vlaanderen? Op programma's als De showboat? En van Willy Walden en Piet Muyselaar? Mr. G.B.J. Hiltermann? Monus de man van de Maan? Radionieuwsdiensten van de jaren 60? Het eerste uur van Hilversum 3? Paul Meier show? Ik wacht de reacties wel af.

Dan de reactie van ene Edwin : 'Rob Olthof gooit nogal wat uiteenlopende dingen op elkaar, geloof ik. Vooral met die voorbeelden uit de klassieke muziek slaat hij de plank mis. Juist in die wereld worden niet alleen componisten, maar ook dirigenten en solisten uit het verleden in ere gehouden. Nieuwe uitvoeringen van symfonieën zullen bijvoorbeeld al snel worden vergeleken met vroegere versies van dirigenten als Herbert von Karajan of Leonard Bernstein. Met popmuziek is dat iets problematischer, omdat het per definitie meer tijdgebonden is. Dat zit ingebakken in het genre: altijd is er weer een nieuwe trend, waardoor oudere trends (en artiesten) weer wat naar de achtergrond verdwijnen.

Wat die radioprogramma's betreft: nu ze hier zo grootschalig gedeeld worden, nemen de overlevingskansen daarvan zeker toe. Maar de emotionele band die wij daar nog mee hebben (onze herinneringen), zullen latere generaties natuurlijk niet kennen. Het wordt iets voor in de geschiedenisboekjes, en daarom toch wat minder belangrijk. Mijn dochter van zestien hoort het minzaam aan als ik weer eens zo'n oud programma opzet, maar op zeker moment zet ze gewoon de koptelefoon van haar iPod op, met haar eigen muziek. Gelijk heeft ze. (Ze houdt trouwens niet zo van downloaden en verzamelt graag cd's. Dat dan weer wel.)

De VPRO had onlangs een aantal podcasts waarin luisteraars warme herinneringen ophaalden aan radio in de jaren vijftig. De meesten van

ons zijn van een latere generatie en zullen zich weinig aangesproken voelen door de 'nette' radio van toen. Maar dat is puur een generatiekwestie. Ook onze voorkeuren zijn leeftijdsgevoelig. ‘

Tot zover de reactie van Edwin. Ik denk dat als je voor het eerst naar een klassiek concert gaat met bijvoorbeeld een optreden van Janine Jansens en je waardeert haar vioolspel, je sneller een cd van haar koopt dan van David Oistrakh, Theo Olof of Herman Krebbers. De puristen zullen ongetwijfeld het spel van Janine Jansen gaan vergelijken met andere violisten, maar dat zijn de uitzonderingen. Mijn vader had van het Concertgebouw Orkest van de meesterwerken diverse uitvoeringen onder diverse dirigenten en violisten en pianisten. Ik behoefde maar een willekeurige plaat te pakken en hij hoorde welke pianist er speelde. Soms leende ik een LP van de bibliotheek van bijvoorbeeld Katia en Marielle Lebeque en zette de plaat voor hem op. Deze dames speelden destijds voor het Decca phase 4 label. Decca had een speciale methode van opnemen ontdekt en sommige artiesten werden via die procedure op de plaat gezet.

Pa Olthof hoorde dat het Decca phase 4 was en van de muzikaliteit van de dames was hij niet te spreken: “die vrouwen rammen op de piano”, zei hij.

Decca 4 phase 4 had ook populaire artiesten onder contract. Bijvoorbeeld Stanley Back orkest en bijvoorbeeld pianist Ronnie Aldrich. Cd's van beide artiesten zijn gelukkig nog verkrijgbaar. Maar wie interesseert het nog dat de geluidsopname via Decca phase 4 liep?

Rob Olthof